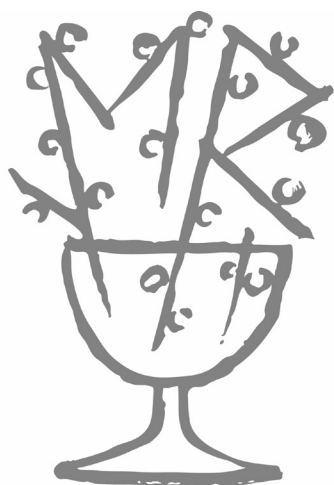

BENJAMÍ HERAS

MERCÈ RODOREDA:
BIBLIOGRAFIA (2012-2018)

FUNDACIÓ
MERCÈ
RODORÉDA

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

**Mercè Rodoreda:
bibliografia (2012-2018)**

Foto d'estudi de Mercè Rodoreda, feta probablement a Ginebra
a finals de 1950.

FUNDACIÓ MERCÈ RODOREDA, FP
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

BENJAMÍ HERAS

**Mercè Rodoreda:
bibliografia (2012-2018)**

BIBLIOTECA MERCÈ RODOREDA, 18

BARCELONA
2023

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Heras, Benjamí, autor

Mercè Rodoreda: bibliografia (2012-2018). — Primera edició. — (Biblioteca Mercè Rodoreda ; 18)

Índexs

ISBN 9788412113488

I. Fundació Mercè Rodoreda. II. Títol III. Col·lecció: Biblioteca Mercè Rodoreda

(Fundació Mercè Rodoreda) ; 18

1. Rodoreda, Mercè, 1908-1983. — Bibliografia 2. Rodoreda, Mercè, 1908-1983 — Crítica i interpretació — Bibliografia

012Rodoreda, Mercè

821.134.1Rodoreda, Mercè.09:012

La Fundació Mercè Rodoreda, constituïda pels il·lustríssims senyors Josep Mallfrè i Damia Pons i la il·lustríssima senyora Montserrat Bacardí, va acordar publicar aquest treball que va guanyar un ajut de la Fundació Mercè Rodoreda l'any 2019.

© Benjamí Heras Pino

© 2023, Fundació Mercè Rodoreda, per a aquesta edició

Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: octubre de 2023

Text revisat lingüísticament per Roser Carol i Àlvar Valls

Compost per Fotoletra, SA

Imprès a Ediciones Gráficas Rey, SL

ISBN: 978-84-121134-8-8

Dipòsit Legal: B 18736-2023

DOI: 10.2436/10.3500.03.1

Aquesta obra és d'ús lliure, però està sotmesa a les condicions de la llicència pública de Creative Commons. Es pot reproduir, distribuir i comunicar l'obra sempre que se'n reconegui l'autoria i l'entitat que la publica i no se'n faci un ús comercial ni cap obra derivada. Es pot trobar una còpia completa dels termes d'aquesta llicència a l'adreça: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>.

Índex

INTRODUCCIÓ	7
REFERÈNCIES PRÈVIES AL 2012	11
Bibliografia d'obres sobre Rodoreda	11
Articles acadèmics	11
Llibres i capítols de llibre	17
Material d'àudio i audiovisual	20
Edicions de les obres de Rodoreda	20
Traduccions	20
BIBLIOGRAFIA D'OBRES SOBRE RODOREDA ENTRE 2012 I 2018	21
Articles acadèmics	21
Llibres i capítols de llibre	28
Tesis doctorals	46
Material d'àudio i audiovisual	48
OBRES DE MERCÈ RODOREDA	51
Obra de joventut	51
Novelles	53
Contes	54
Poesia	55
Teatre	55
Epistolari	55
Periodisme	55
Entrevistes	55
Altres	56
Traduccions	56

ÍNDEXS D'OBRES SOBRE RODOREDA	61
Índex cronològic	61
Índex d'idiomes	62
Índex d'obres tractades	63
Índex de gènere dels autors	66
Llista d'autors	67

Introducció

«Tot indica que l'eclosió crítica al voltant de Rodoreda seguirà augmentant els anys vinents», va escriure Maria Isidra Mencos a la introducció de *Mercè Rodoreda: una bibliografia crítica (1963-2001)*, publicada el febrer de 2003. Disset anys després i amb l'aval de dues bibliografies crítiques sobre Rodoreda, es pot confirmar el gran encert d'aquelles paraules. Certament, l'excel·lent tasca de recopilació i recensió d'obres crítiques duta a terme per Maria Isidra Mencos i Kathleen McNerney* en les seves respectives bibliografies és un indicador suficient del valor de Rodoreda com a figura literària. Entre les dues obres es recopilen al voltant de sis-centes entrades de crítica i comentaris publicats entre 1963 i 2011. A més, gràcies a la inestimable col·laboració, d'una banda, d'Eulàlia Miret i Raspall amb Mencos i, de l'altra, de Judith Sánchez Gordaliza amb McNerney, també se'n ofereix una relació d'edicions i traduccions de l'obra de Mercè Rodoreda. El resultat d'aquesta tasca és un material de màxima utilitat per als investigadors i les editorials, així com per a qualsevol persona interessada en l'autora.

Així, ja fa més d'un any, tenint al pensament aquests antecedents, em va semblar que hi havia una gran oportunitat de continuar la feina feta fins llavors: ampliar la recopilació fins a l'any 2018 i contribuir, en la mesura del possible, en la tasca de gestió, promoció i divulgació dels estudis de Rodoreda que des de 1992 duu a terme la Fundació Mercè Rodoreda. De manera que vaig presentar la meua proposta als Premis Fundació Mercè Rodoreda 2019 i la Comissió Tècnica de la Fundació va decidir concedir-me un dels ajuts per tal de dur a terme la present recopilació.

* L'obra de McNerney *Mercè Rodoreda: una bibliografia crítica (2002-2011)* és una continuació de la de Mencos. D'entre tots els aspectes remarcables de la bibliografia, resulta especialment interessant el fet que reculli les publicacions de l'any 2008, centenari del naixement de Rodoreda, ja que és un període especialment prolífic per a la crítica i les edicions d'aquesta autora.

En aquesta bibliografia recullo els estudis sobre Mercè Rodoreda publicats entre 2012 i 2018, com també les traduccions i les noves edicions de les seves obres en aquest període. No obstant això, també inclou algunes referències prèvies que no s'havien inclòs a les bibliografies anteriors. El cos del treball consta de tres parts principals. D'una banda, la bibliografia sobre Rodoreda, que inclou els apartats *a)* articles, *b)* llibres i capítols de llibre, *c)* tesis doctorals i *d)* material d'àudio i audiovisual. D'altra banda, la bibliografia de Rodoreda, que inclou els apartats *a)* originals i *b)* traduccions. A més, també hi ha un apartat previ en què es recullen referències bibliogràfiques anteriors a 2012. Finalment, s'han afegit una sèrie d'índexs i gràfics. Totes les referències estan numerades; les referències anteriors a 2012 segueixen una numeració independent, en números romans. Les entrades s'ordenen alfabèticament a partir del cognom de l'autor; quan un autor té més d'una entrada, aquestes s'ordenen cronològicament.

Han quedat fora de la selecció tant articles de diari com treballs de grau o màster, si no és que s'hagin publicat com a article científic. En canvi, sí que s'inclouen retransmissions de ràdio i produccions audiovisuals. En el cas de les comunicacions o conferències, les he classificat com a articles o capítols de llibre en aquells casos en què hi ha hagut una publicació de les actes. A l'apartat de les edicions en llengua original no s'inclouen reedicions ni canvis de col·lecció.

En certs casos no he pogut accedir al contingut d'algunes referències o a altres dades necessàries. No tot el coneixement acadèmic és d'accés obert i, malauradament, les circumstàncies extraordinàries amb què hem començat l'any 2020 també han dificultat la lectura d'algunes entrades. Tot i això, he preferit mantenir aquells casos dels quals em manca informació. D'altra banda, entenc que en un treball d'aquestes característiques l'error és pràcticament inevitable, sempre hi haurà algun estudi o traducció que se m'hagi escapat. Així, doncs, lamento qualsevol absència que el lector pugui advertir.

Els índexs i els gràfics del final pretenen compensar les limitacions d'una bibliografia en paper. Considero que una bibliografia d'aquest caire té tres utilitats principals. La primera és el fet de recollir i conservar tot el coneixement que es referencia. La segona és facilitar la tasca als investigadors, de manera que puguin accedir amb rapidesa a la bibliografia que els sigui d'interès per a les seves investigacions. La tercera és facilitar els estudis de base quantitativa, és a dir, considerar la llista de referències com un objecte d'estudi en si mateixa, a més de com un mitjà per accedir a unes lectures concretes.

Amb referència a aquesta última funció, si només observem les dades tal com es presenten a la llista, no podrem obtenir gaire informació: l'estructura dels treballs en diferents apartats ens permet saber, d'una manera ràpida, quins formats són els més treballats, però hi ha moltes altres coses que es perden. Així, la funció dels índexs i dels gràfics és la de reordenar les dades presentades, de manera que es

puguin trobar patrons i establir connexions que, a simple vista, amb una lectura ràpida del treball, serien impossibles de detectar. Aquestes connexions ajuden a analitzar qualitativament aquestes dades i poder generar una narrativa amb elles.

Per acabar, vull mostrar el meu agraïment a la Fundació Mercè Rodoreda i a l'Institut d'Estudis Catalans per fomentar la investigació i haver finançat aquest projecte. Al Dr. Damià Pons, que ha tutoritzat aquesta tasca, per la seva ajuda, així com per les seves correccions i recomanacions. A la Universitat Rovira i Virgili, per haver-me format com a filòleg i investigador. I a la Dra. Sara Pujol Russell, la meva mestra, per tot.

Mercè Rodoreda: bibliografia (2012-2018)

Cap al 2005, en un article publicat en la revista *L'Avenç* i titulat «Mercè Rodoreda, escriptora», Marina Gustà feia patent la necessitat d'un estudi que analitzara la recepció de l'obra de Mercè Rodoreda per tal de fixar, «lluny de generalitzacions [...] amb tots els recursos documentals necessaris, i sense partits presos», «les línies de tensió no sempre visibles» i de fer desaparèixer «els automatismes interpretatius». És com a resposta a aquesta necessitat que naix el present estudi, l'objectiu principal del qual és resseguir la manera com s'ha construït, al llarg del temps, la lectura de l'obra literària de l'autora, des de *Soc una dona honrada?* fins a *Mirall trencat*.

Estem, per tant, davant d'un estudi original en el panorama acadèmic de les lletres catalanes que aconsegueix, per mitjà de l'aplicació de tres estadis d'investigació (recepció crítica, divulgació i posició canònica en el conjunt de la producció rodorediana) a cadascuna de les obres motiu d'anàlisi, posar de manifest qüestions essencials sobre les maneres de llegir l'obra rodorediana, inèdites fins ara. Així, al llarg de l'estudi, es delimiten, entre altres aspectes, el pes que les diferents perspectives crítiques han tingut en els principals focus de recepció: Catalunya i els Estats Units, com hi ha hagut tòpics d'interpretació que s'han perpetuat al llarg del temps o com, en molts treballs acadèmics, s'ha partit de les mateixes hipòtesis per a arribar a conclusions semblants. En definitiva, es tracta d'un estudi que ens fa ser conscients que som hereus d'una transmissió que no és neutra ni innocent.

